

งานวิจัยเรื่อง การแจ้งข้อหาและการจับกุมโดยพนักงานสอบสวน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงเหตุผล กระบวนการ และผลดีผลเสียของการปฏิบัติเรื่องการแจ้งข้อหาและการจับกุมโดยพนักงานสอบสวนในปัจจุบันที่เน้นเรื่องประสิทธิภาพ และศึกษาถึงทางเลือกในการปฏิบัติเรื่องการแจ้งข้อหาและการจับกุมโดยพนักงานสอบสวนในแนวที่เน้นเสรีภาพของผู้ต้องหา การศึกษานี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์เจาะลึกกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ผลการศึกษาพบว่า การแจ้งข้อหาและการจับกุมโดยพนักงานสอบสวนที่เน้นเรื่องประสิทธิภาพตามที่ปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบันนั้น มีผลดีคือ ก่อให้เกิดความรวดเร็วในการดำเนินคดีอาญาและการปราบปรามผู้กระทำความผิด สามารถรวบรวมพยานหลักฐานได้ครบถ้วน ไม่ต้องพะวงว่าผู้ต้องหาจะไปทำลายหลักฐานหรือข่มขู่พยานให้เสียหายต่อรูปคดีเสียก่อน แต่มีผลเสียคือ ผู้ต้องหาเสียเสรีภาพในทันที ถึงแม้จะยังไม่ได้มีการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานให้แน่ชัด แต่ผู้ต้องหาต้องตกเป็นจำเลยของสังคม ได้รับความอับอาย เสื่อมเสียชื่อเสียง โดยที่ยังไม่ทันได้แก้ข้อกล่าวหา ส่วนแนวคิดใหม่ที่เน้นเสรีภาพของผู้ต้องหา ศึกษาพบว่าผู้ที่เห็นด้วยกับแนวคิดนี้ เนื่องจากเห็นว่าการจับกุมเป็นเพียงการปราบปรามผู้กระทำความผิด ไม่ใช่เป็นการป้องกันอาชญากรรม จึงไม่มีผลต่อความปลอดภัยของสังคม เป็นการให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ต้องหา หากขึ้น โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ และจะได้รับความชัดเจนมากขึ้นว่าผู้ต้องหากระทำความผิดจริงหรือไม่ หากสอบสวนแล้ว ผู้ต้องหาไม่ได้กระทำความผิดหรือการกระทำไม่เป็นความผิด ก็ไม่ต้องจับกุมให้เสียเสรีภาพในร่างกาย แต่แนวคิดนี้ผลเสียที่เกิดขึ้นก็คือ เกิดความล่าช้าในกระบวนการดำเนินคดีอาญา และประสิทธิภาพในการปราบปรามอาชญากรรมลดลง ผู้กล่าวหาว่าผู้ต้องหาไม่ได้รับความเป็นธรรม และอาจทำให้พนักงานสอบสวนถูกฟ้องร้องเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ได้